

Festivalul Național „Cîntarea României”, minunat cadru de manifestare a talentelor din rîndul poporului

În perioada 12—27 noiembrie 1988 a avut loc trecerea în revistă a formațiilor artistice din casele de cultură și creație socialistă „Cîntarea României” pentru tineret, în cadrul fazei de masă a Festivalului Național „Cîntarea României”, prilej cu care, în trei orașe ale țării — Buzău, Timișoara și Cîmpina —, s-au perindat prin fața juriului forțele artistice care activează la așezămintele culturale din țară și din municipiul București, în următoarele domenii artistice: teatru, recitări, interpreți de satiră, grup satiric, pantomimă, montaj literar-muzical, brigadă, teatru de păpuși.

Secțiunea „teatru” a fost reprezentată cantitativ cu îndrăzneală de majoritatea județelor participante la concurs, ceea ce

pretare. Este cazul centrului teatral „Thespis” din Timișoara cu **Matca** de Marin Sorescu, al județului Maramureș cu **Farmecul coproducției** de Tudor Popescu, al formațiilor de teatru din Mangalia cu **Examenele Luciei** de Dumitru Solomon, din Sighișoara cu **Școala ludică** de Ioan Groșan, din Tulcea cu **Rinduieli** de Marin Sorescu sau **Năpasta** de I. L. Caragiale, echipelor de teatru din Tîrgu Jiu, Iași și Adjud cu piesa **Cîntec de leagăn pe muzică rock** de Iulian Margu sau din Slatina cu **Stress** de M. R. Iacoban și alții. Nu același lucru se poate spune în cazul trupelor din Satu Mare, Medias, Arad, Pitești sau Sectorul 3 — București, ai căror instructori coordonatori ar fi trebuit să-și reorienteze alegerea pieselor

Tinerii la scenă deschisă

nu este rău. Aceasta înseamnă că tinerii noștri iubesc teatrul. Semnul de întrebare se pune vizavi de modalitățile acestora de abordare, plecînd de la repertoriu, regie și terminînd cu acea calitate a interpretării, care, în ultimă instanță, poate îmbunătăți în mod vizibil nivelul unui spectacol, atunci cînd celelalte elemente lasă de dorit.

Aflîndu-ne la un festival național, așa cum este firesc, s-a abordat un repertoriu dramatic românesc, axat mai mult pe latura modernă și contemporană, decît pe cea clasică. Pe lîngă I. L. Caragiale, prezent prin **Năpasta**, o serie de momente și schițe de genul **Bubico** sau **Five-o'clock**, am regăsit, în concurs, piese de Dumitru Solomon, Ion Băieșu, Marin Sorescu, Mihai Ispirescu, Tudor Popescu, Teodor Mazilu, Dan Tărcilă, Mircea Radu Iacoban, Radu F. Alexandru, Aurel Storin, Iulian Margu, Petre Idriceanu, Nelu Ionescu, Cornel Sofronie, Ioan Groșan și alții. Există trupe de tineri care au știut să-și aleagă o piesă, ce să le reprezinte problematica vîrstei sau să le ofere multiple posibilități de inter-

care texte mai reprezentative, care să ofere o reală șansă de integrare tinerilor amatori într-un univers ideatic și estetic accesibil potențelor lor actricești, în devenire.

În montarea pieselor, care s-au încadrat în general, în linia clasică, ni s-au relevat multe surprize plăcute, demonstrînd efortul și talentul de care dau dovadă formații de teatru, lipsite — unele — chiar de o îndrumare regizorală profesionistă.

Splendida montare a piesei **Matca** de Marin Sorescu a fost realizată de trupa de teatru din Timișoara, în regia lui Andrei Covaliu, coordonarea lui Diogene Bihoi, decorurile și costumele Sorinei Horvath. Viziunea regizorală impunînd prin toți porii piesei, a suplinit, în diverse momente, talentul nativ al celor doi protagoniști, Ioana (Ioana Surche) și Ion (Ion Frenț), care nu s-au ridicat la înălțimea calității regiei și scenografiei. Sugerarea permanentei mișcării și a devenirii, a înecului și a salvării, în același timp, jocul de alb-negru al decorului, deși nu sînt idei noi în arta spectacolului, au

avut meritul de a fi oferit spectatorului, prin îmbinarea fericită a recuzitei scenice, o cheie spre miezul filozofic al piesei. Așa cum spunea Camil Petrescu „un regizor care ignorează, care nu pricepe arta actorului, trebuie înlăturat de la început ca un candidat care a luat zero la teza scrisă”.

Alte aspecte regizorale reușite s-au înregistrat la piesele: **Cu cine mă bat?** de Aurel Storin de la Cîmpina, în regia inginerului Iosif Mihăilescu; **Scene din viața unui bădăran** de Dumitru Solomon și **Nora, soacra și războiul mondial** de Ion Băieșu, de la Tîrgu Mureș, în regia lui Aurel Ștefănescu, actor la Teatrul Național din localitate; **Lección de zbor** de Mihai Ispirescu, de la Deva, în regia lui Grigore Popa — regizor al ansamblului C.C. al U.T.C. — București; **Rînduieți** de Marin Sorescu, de la Tulcea, în regia lui Ion Dore (conturarea atitudinii personajelor, decoruri); **A treia teapă** de Marin Sorescu, de la Tîrgoviște, în regia lui Dan Țopa (realizarea dialogurilor trăsilor în teapă, scenografie); **Stress** de M. R. Iacoban, de la Slatina, în regia lui Mihai Lungeanu — regizor la Teatrul de Stat din Reșița (noutatea viziunii asupra „sărbătorii ștampilelor”); **Cîntec de leagăn pe muzică rock** de Iulian Margu, de la Tîrgu Jiu, în regia lui Grigore Popa (dynamism, surprinderea caracteristicilor vîrstei tinere); **Farmecul coproduției** de Tudor Popescu, din Maramureș, în regia Dorinei Marincea (costume, natura-lea momentelor).

Schițele lui „nenea Iancu”, aduse în fața spectatorilor de alte trei formații teatrale, ne-au reamintit că nu este ușor să realizezi comedie. Dacă regia și decoriile de la Mehedinți au reușit să se apropie de atmosfera caragialescă, rămînd tributari costumației eterogene și jocului artificial, formația de la Oradea a excelat numai în scenografie și muzică adecvată, iar Sectorul 3 — București a dezvăluit, mai ales, disponibilitățile actoricești ale talentatului Tudor Vasiliu.

Absența unei idei regizorale mai clare s-a regăsit, din nefericire, în multe reprezentări. Este cazul unor piese ca: **O trăsătură de caracter** de Virgil Stoeneșcu, prezentată de Balș, **Barajul la prima vedere** de Iosif Naghiu, prezentată de Sectorul 3 — București, **Îndrăgostiții de la marginea pădurii** de Ilie Sălceanu, prezentată de Satu Mare, **Cîntec de leagăn pe muzică rock** de Iulian Margu, prezentată atât de Iași, cît și de Adjud — montări la care personajele se întîlnesc pe scenă fără a exista mobilul acțiunii lor, cu erori de distribuție, nesugerări de atmosferă și declamarea, pur și simplu, a unor fraze din text. În activitatea caselor tineretului, la secțiunea „teatru” — și nu numai acolo — s-ar impune angrenarea unor regizori sau actori

de la teatrele profesionale din localități, care să vină cu acel plus de meserie, de care trupele au nevoie în formarea lor, iar acolo unde ei deja activează, să se implice în mai mare măsură în actul artistic și să solicite sprijinul celorlalți factori răspunzători de activitatea culturală a județelor, pentru recrutarea unor reale forțe artistice.

În ceea ce privește arta interpretativă este de reținut numele unor actori care au tîns către acea comunicare vie cu spectatorul, ce atribuie actului teatral o măsură esențială a specificității sale, ridicînd ștacheta pieselor în care au jucat: Luminița Buzatu din Tulcea (bună interpretă și de satiră), Iosif Mihăilescu din Cîmpina (regizorul piesei și realizatorul unui spectaculos și teatralizat montaj literar-muzical, intitulat **Proces în fața istoriei**), Valeriu Rusu și Cornelia Mihaly (bună și recitatoare) din Tîrgu Mureș, Gabriela Boțan (metodista casei de cultură și creație socialistă) și Irena Ilie (interpretă și de monolog) din Mangalia, Ștefan Ștefănescu din Tîrgoviște, maramureșenii Romulus Cîmpeanu (regizorul poemului scenic din concurs) și Vasile Bilz.

„Actorul nu e numai un interpret, el este un inspirator” spunea Jean Giraudoux, iar potrivit lui Jean Vilar, „realizarea scenică a unei piese este întotdeauna rezultatul unui compromis... cel puțin între imaginația vizuală și auditivă a regizorului și realitatea vie, anarhică pe care o constituie actorii”. Am lăsat anume, mai la urmă, cele cîteva „compromisuri” izbutite — la pretențiile ridicate unui teatru de amatori — între feliile de text, regie, scenografie și interpretare ale portocalei visate: spectacolul de teatru. Provoacă-ne o reală bucurie prin abordarea profundă a semnificației textelor, jocul de o dăruire totală al interpreților, coordonate regizorale inteligente, simplitatea de bun gust a scenografiei și costumelor, aceste reprezentații ne îndreptățesc să le citim ca exemple:

● Trupa de teatru din Tulcea cu **Năpasta** de I. L. Caragiale; regizor și instructor artistic Ion Dore; se remarcă, în mod deosebit, interpretii: Ion Dore, Victor Ivanov, Veronica Gheorghe (mai bună ca recitatoare).

● Trupa de teatru din Cluj-Napoca cu **O seară încîntătoare** de Mircea Ghițulescu; regizor și instructor artistic: Traian Penciu; se remarcă, în mod deosebit, interpretii: Valentin Mălăiescu (și valoros recitator) și Mariana Topan.

● Trupa de teatru „Spot” din Buzău cu dramatizarea **Casa de cultură vă aparține** după o schiță de Dumitru Căcovănu; regizor și instructor artistic: Gabriel Radu; se remarcă, în mod deosebit, interpretii: Gabriel Radu, Adrian Feteacău.

● Trupa de teatru din Giurgiu cu **Inamicii** de Dumitru Solomon; regia Doru Nedelcu; se remarcă, în mod deosebit, interpretii Nicolae Costea și Marcel Costea.

● Trupa de teatru din Rimnicu Vilcea cu dramatizarea poeziei **Hani** de Miron Radu Paraschivescu; regizor și instructor artistic Nicolae Cristian; se remarcă, în mod deosebit, interpretii: Nicolae Cristian, Luminița Erga, Corina Merișescu, Valeriu Armean, Gabriel Popescu (toți și interpreți talentați de poezie).

La secțiunea „poem scenic” merită amintite, atât prezența artistică de calitate a formației din Maramureș cu **Iluzia unei insule** de Adrian Păunescu, regizată, prin mijloace scenice adecvate, de Romulus Cimpeanu, cât și mesajul ideatic, de profunde semnificații pentru epoca noastră, propus de colectivul de la Mangalia prin **Peron 7 — stare de veghe**, pe text de Emilia Dabu, dar cu unele ne-reușite în transpunerea scenică.

Am constatat că județele țării dispun de o serie întreagă de recitatori și interpreți de monolog talentați, cu aplecarea către studiul artei interpretative, care fac cinste caselor tinereții și reliefează efortul instructorilor de a fi știut să găsească și să orienteze talentele tinere într-o activitate de plasmuire artistică. Lista fiind foarte mare, reținem doar cîteva nume: Nicolae Banu din Agnita, Vasile Blaga din Satu Mare, Mariana Sandu din Fălticeni, Alexandru Matetovici din Sectorul 6 — București, Lucia Cimpeanu din Cluj-Napoca, Ionuț Cucoară din Piatra Neamț.

Asaltul interpretilor asupra colajelor de versuri și realizarea, chiar, a unor poeme scenice de conținut pretențios (vezi **Cubul negru** după George Bacovia, în regia lui Gheorghe Hibovschi, de la Piatra Neamț) ridică problema interpretării și a transunerilor scenice neîntîmplătoare, care trebuie să se susțină printr-un fir călăuzitor al esențelor mesajului ideatic și să-și asigure puțința receptării de către public — ceea ce nu s-a întîmplat la nici unul din spectacole. O caracteristică se desprinde însă: abundența textelor de Nichita Stănescu și Marin Sorescu, dar o mai slabă înțelegere a filozofiei din spatele cuvintelor.

Ar fi de datoria noastră să aruncăm un ochi și asupra grupurilor satirice și interpretilor de satiră, dintre care unele trupe au reușit, cu adevărat, să dezvăluie, prin potrivite mijloace actoricești, prin ingeniozitate și mai ales, pasiune

pentru ceea ce fac, aspecte negative ale realității de zi cu zi, ridicolul, folosind satira ca formă esențială a comicului. Rămîn în atenția noastră grupuri ca „Spot”, din Buzău, „Satiricon” din Cimpina, „Umor Expres” din Bistrița, „Octopus” din Alba Iulia.

Nu au lipsit nici autentici interpreți de satiră, cum ar fi: Mihai Mureșan din Bistrița, Eugen Cordoș din Arad, Gică Andrușcă din Adjud, Angi Breazu din Tîndărei.

Și pentru că din recuzita concursului a făcut parte și aceea reprezentare teatrală, în care cuvîntul a fost integral înlocuit printr-un repertoriu de gesturi și atitudini, adică pantomima, trebuie remarcat aflutul de interpreți. La aceia care au demonstrat un punct bun de plecare pentru o evoluție viitoare, de cele mai multe ori, calitatea ideii aduse pe scenă n-a concordat cu cea a interpretării, sau unul sau celălalt din aspecte fiind preponderent (exemplu — „Min-Drobeta-Grup” din Mehedinți sau Cristian Petreanu din Piatra Neamț — tematică interesantă; Vladimir Maței Păunescu din Mangalia sau Any-Daniela Bodeanu din Tîndărei — interpretare mai reușită).

Două grupuri s-au remarcat, de la distanță, prin surprinderea potențată și inteligentă a calității estetice definitorii a genului, de transfigurare în mișcare a conținutului unor scenarii de interes cotidian: formația „Facies” din Botoșani, coordonată de Dan Puric (actor și interpret de pantomimă) și Elena Hariuc și grupul „Ridendo” din Bistrița, ai cărui componenți și creatori sînt: Teodor Moldovan, Florian Toma, Daniel Pop și Emil Teodorescu.

Ideea care trebuie să rămînă în spatele tuturor creațiilor artei amatoare tinere din România, reieșită și cu ocazia acestei faze a Festivalului Național „Cîntarea României”, este că există, la vîrsta devenirii sale plenare, o dragoste puternică a tînărului pentru actul de cultură, care trebuie modelată cu mult discernămint de mesagerii artei profesionale, de către toți oamenii de bine, și întreținută ca o flacără vie a spiritualității românești.

Actul artistic rămîne. Propria metamorfoză a celor ce îl realizează se înscrie în traiectul dezvoltării sociale, exprimînd atitudinea față de realitatea prezentului, ancorarea în direcțiile fundamentale ale epocii pe care o parcurgem.

Doina TĂTARU